

ΤΟΙ Ε. Μ. Π. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Δ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ
ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ Ο.Π.Ζ.
ΑΡΙΘ. 5305 1944

B: 69α

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Περ. Β'. Έτος 35^{ον}

ΑΘΗΝΑΙ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1934

Αρ. 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Από της διακοπής μέχρι της επανεκδόσεως.
- ΣΠ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ — Η συγκοινωνία των Βορείων περιχώρων Ἀθηνῶν.
- Α. ΡΩΤΑ — Τὸ Συνέδριον τῆς ὀργανικῆς πόλεως.
- Π. ΖΑΧΑΡΙΑ — Ἡ παραγωγή Σακχάρου ἐκ τεύτλων ἐν Ἑλλάδι.
- Ἡ κρίσις ἐν τῇ Ἐπιστῆμῃ καὶ ἡ κρίσις τῶν Ἐπιστημόνων.
- Συγκοινωνιακὰ—Πολεοδομικὰ—Τουριστικά.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ

ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΩΣ

Ότε τῷ 1898 ἰδρύθη ὁ Ἑλληνικὸς Πολυτεχνικὸς Σύλλογος, ἡ πρώτη αὐτοῦ σκέψις ἦτο ἡ ἔκδοσις περιοδικοῦ τὸ ὁποῖον νὰ ἐκδηλώνη τὰς ἀντιλήψεις τοῦ τεχνικοῦ κόσμου. Οὕτω ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους ἤρξατο ἐκδιδόμενος ὁ «Ἀρχιμήδης», ὅστις ἐξεδόθη ἀδιαλείπτως ἐπὶ 26 συναπατὰ ἔτη, μέχρι τοῦ 1925, ὅτε διεκόπη.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβησαν δύο γεγονότα: Ἰδρύθη τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ ἤρξατο ἐκδιδόμενον τὸ περιοδικὸν «Ἔργα».

Ἐτέθησαν ὅθεν τότε, συναφῶς, δύο ἐρωτήματα:

Πρῶτον.— Μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὑπῆρχε λόγος διατηρήσεως τῶν ὑφισταμένων τότε διαφόρων τεχνικῶν σωματείων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου; Ἡ ἀπάντησις τοῦ τεχνικοῦ κόσμου διὰ τὸν «Πολυτεχνικὸν» ὑπῆρξε «ναί» καὶ ἡ δικαιολογία ἡ ἐξῆς: «Τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον, ἀποτελοῦν ἐπίσημον ἡμικρατικὸν ὀργανισμόν, δὲν ἔχει ἐλευθέρως τὰς χεῖρας ὅπως διαχειρίζεται ζητήματα ἅτινα θὰ ἀπῆλθον ἀπόλυτον ἐλευθερίαν σκέψεως.— Ἄρα ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ ὁ «Πολυτεχνικὸς» ὡς ὄργανον ἐλευθέρως δράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ τεχνικοῦ κόσμου.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἐπανελήφθη καθ' ὅλας τὰς γενικὰς συνελεύσεις τοῦ «Πολυτεχνικοῦ» καὶ ἰδίως ἐτονίσθη καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς μέχρι τοῦδε διατελέσαντας προέδρους τοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ πλέον ὅτι λόγῳ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἰσχυροῦ τελευταίου τούτου ὀικονομικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ «Πολυτεχνικὸς» δὲν θὰ εἶχεν εἰμὴ περιορισμένην δρᾶσιν, διατελῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἐν ἀναμονῇ καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τεχνικοῦ κόσμου.

Σύμφωνα πρὸς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας ὁμίλησαν κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 30ετηρίδος τοῦ Συλλόγου, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1929, παρισταμένου τοῦ τότε προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ὁ πρῶτος πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἐκλιπὼν ἔκτοτε, ἀείμνηστος Ἡλίας Ἀγγελόπουλος, καὶ ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ διατελῶν πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Μιχ. Οἰκονόμου. Τὴς αὐτὰς δὲ ἀντιλήψεις ἐπανελάβε πολλὰκις μετὰ ταῦτα ὁ νῦν πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Ν. Κιτσιῆς.

Δεύτερον.— Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ περιοδικοῦ «Ἔργα» ὑπῆρχε λόγος νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ἀρχιμήδους»; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἡ ἀπάντησις ὑπῆρξε «ὄχι» διότι ἐφ' ὅσον ὁ τεχνικὸς κόσμος διέθετε ἕνα ἀρτιώτατον καὶ αὐταρχεῖς ὀικονομικῶς περιοδικόν, ὅπερ ἐπὶ πλέον ἀπετέλει ἀπολύτως ἐλεύθερον δι' ὅλους

βήμα, ρυθμίζεις ὑπὸ ἑξέως λόγος νὰ καταταμηθοῦν αἱ δυνάμεις τῶν τεχνικῶν εἰς δύο περιοδικά.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ἀρχιμήδους» διεκόπη τῷ 1925 καὶ τὰ «Ἔργα» παρέμειναν τὸ μοναδικὸν τεχνικὸν περιοδικόν, ἐκτελέσαν, πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ, πλήρως τὸν προορισμὸν του, ἐπὶ ἑπτὰ συνεχῆ ἔτη, μέχρι τοῦ 1932, καὶ προθύμως ἐξυπηρετήσαν πᾶσαν τεχνικὴν σκέψιν, τόσον τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὅσον καὶ τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου ὡς καὶ παντὸς ἐπιστήμονος.

Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐνεφανίσθησαν τὰ «Τεχνικὰ Χρονικά», ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἡ ἔκδοσις αὕτη στηριζομένη εἰς τὰ ἰσχυρὰ οἰκονομικὰ μέσα τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὅπερ δι' αὐτὴν δαπανᾷ σχεδὸν ἕν ἑκατομμύριον ἑτησίως, ὡς ἦτο ἐπόμενον, κατέστρεψε τὸ περιοδικὸν «Ἔργα», τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγους μῆνας ἐξέπνευσεν.

Τὰ «Τεχνικὰ Χρονικά» ἐξελιχθησαν ἀναμφισβητήτως εἰς λαμπρὸν περιοδικὸν τὴν τε ἐμφάνισιν καὶ τὸ περιεχόμενον, πάντως ὅμως εἶνε καθ' ὄρισμόν, ἀποκλειστικὸν ὄργανον τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ δὲν ἐκφράζει εἰμὴ τὰς γνώμας τὰς συμφώνους πρὸς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ. Τοῦτο εἶνε φυσικόν, καὶ ἀπεδείχθη ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν διαλέξεων τοῦ 1932 καὶ τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ συνεδρίου τοῦ 1933.

Ἐξ ἄλλου, λόγῳ τῆς κρατικῆς φύσεως τοῦ Ἐπιμελητηρίου, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐκφραστοῦν ἐν τοῖς «Χρονικοῖς» γνώμαι μὴ σύμφωνοι

πρὸς τὰς ἐκάστοτε κυβερνητικὰς ἀντιλήψεις.

Ἡ ἐξαφάνισις ὄθεν τῶν «Ἔργων» ἤγαγε τὴν Ἐφορίαν τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπανεκδόσεως τοῦ «Ἀρχιμήδους».

Ὅπως ὁ «Πολυτεχνικός» παραμένει ἐν μικρᾷ δράσει καὶ οὕτως εἰπεῖν ὡς ἐφεδρική δύναμις τοῦ τεχνικοῦ κόσμου, οὕτω καὶ ὁ «Ἀρχιμήδης» δὲν φιλοδοξεῖ ν' ἀποβῆ μέγα τεχνικὸν περιοδικόν, κατ' ἀπομίμησιν τῶν «Τεχνικῶν Χρονικῶν», οὐδ' ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν. Ὁ «Ἀρχιμήδης» θὰ εἶνε μετριόφρων τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὰς βλέψεις καὶ δὲν θὰ διαθέτῃ εἰδικὸν ἐπιτελεῖον συντάξεως, ὅπερ δὲν τοῦ ἐπιτρέπει ὁ πενιχρὸς του προϋπολογισμός. Βασίζεται εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομὴν τῶν φίλων τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου καὶ ὄλων τῶν τεχνικῶν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἐλπίζει νὰ συντελέσῃ πὼς εἰς τὴν καλλιτέραν διαρρῦθμισιν τῶν προβλημάτων ποῦ ἐνδιαφέρουν τὸν τεχνικὸν κόσμον καὶ τὴν χώραν.

Τὰ θέματα ἐφ' ὧν θὰ ἀσχολῆται τὸ περιοδικὸν θὰ εἶνε κύκλου πολὺ γενικωτέρου ἀπὸ τὸν στενὸν τοιοῦτον τοῦ μηχανικοῦ καὶ θὰ ἐκτείνεται ἰδίως ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου, κατὰ παλαιὰν κατεύθυνσιν τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου. Ἐπομένως ὁ «Ἀρχιμήδης» θὰ ἐξελιχθῆ ἐπὶ ἐντελῶς νεωτέρων καὶ προοδευτικῶν βάσεων, χωρὶς ἐννοεῖται ν' ἀπομακρυνθῆ τῶν παραδόσεων τοῦ Συλλόγου, αἱ ὁποῖαι θ' ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιον τῆς πολιτικῆς του.

Η ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῶν πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀθηνῶν προαστείων ζητοῦν ἐπιμόνωσιν τὴν κατασκευὴν τοῦ κατὰ τὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐταιρείας Μεταφορῶν συμφωνηθέντος ἠλεκτρικοῦ τροχιοδρόμου Ἀθηνῶν Κηφισίας.

Ἡ ἐπιμονὴ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἠλεκτροκινήτου αὐτῆς γραμμῆς ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν δικαίαν ἀπόγνωσιν τῶν ἐν λόγῳ κατοίκων διὰ τὸν ἐπὶ τόσα ἔτη ταλαισισμόν των μετὸν ὑφιστάμενον ἀκόμη καὶ ἐκπνέοντα πλέον ἀτμῆρη πανάρχαιον σιδηρόδρομον. Οὐδεμία, φυσικῶς

καὶ παρ' οὐδενὸς προβάλεται γνώμη ὅτι ὁ ἐν λόγῳ σιδηρόδρομος, μὴ ἐκπληρῶν οὐδενὸς εἴδους συγκοινωνίαν, δὲν ὀφείλει τάχιστα νὰ ἐξαφανισθῆ καὶ νὰ ἀντικατασταθῆ δι' ἄλλου μέσου, συγχρονισμένου καὶ καταλλήλου.

Ἄλλ' ἐδῶ εἶναι τὸ ἐρώτημα.—Τὸ σχεδιαζόμενον ἠλεκτρικὸν τράμ, εἶναι ἄρα γε συγχρονισμένον καὶ κατάλληλον διὰ τὴν περίπτωσιν, μέσον συγκοινωνίας; Φυσικὰ οἱ κάτοικοι τῶν προαστείων εἶναι δικαιολογημένοι νὰ ἀγνοοῦν αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Ἐὰν ἡ σχεδιαζομένη γραμμὴ Ἀττικῆς Κηφισίας ἐπρόκειτο νὰ κατασκευασθῆ κατὰ πρόετασιν τοῦ ὑπάρχοντος Ἡλεκτρικοῦ Σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ πανομοιότυπον αὐτοῦ ἦτοι ὄχι μόνον μετὰ σιδηρὰν τροχίαν κανο-